

Nr 42.

Godkänd av första kammaren den 9 oktober 1940.

Godkänd av andra kammaren den 9 oktober 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa åtgärder för bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur.

(Andra särskilda utskottets utlåtande nr 30.)

Till KONUNGEN.

I en den 19 augusti 1940 dagtecknad proposition (nr 24) har Kungl. Maj:t, under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att medgiva Kungl. Maj:t att för det i propositionen angivna ändamål och i huvudsaklig överensstämmelse med av föredragande statsrådet förordade riktlinjer under budgetåret 1940/41 disponera erforderliga belopp från förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur.

I likhet med föredragande statsrådet anser riksdagen det uppenbart, att betydande vinster för landets husdjursskötsel ernås, om den på grund av rådande foderbrist nödvändiga reduktionen av kreatursstocken ordnas på sådant sätt, att de sämsta djuren nedslaktas och ägarna till dessa i stället beredas tillfälle att inköpa friska och produktionsdugliga djur från andra besättningar. Föredraganden har ansett det av medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen framlagda förslaget till åtgärder i nämnda syfte i stort sett kunna läggas till grund för lösningen av spörsmålet i fråga. Riksdagen delar denna uppfattning. Sålunda bör inom de områden, där en större nedslaktning kan komma att äga rum, anordnas en livdjursförmedling antingen genom hus hållningssällskapens försorg eller eljest genom någon jordbrukarorganisation, varvid endast friska och produktionsdugliga djur skulle utbjudas. Riksdagen får särskilt framhålla, att riksdagen finner det synnerligen betydelsefullt för livdjurshandeln överhuvud taget att en dylik organisation kommer till stånd, som bland annat bör verka för åstadkommande av en lämpligt avvägd prisnivå på ifrågavarande område. Den upplysnings- och propagandaverksamhet, som ansetts böra igångsättas, finner riksdagen liksom styrelserna och föredraganden böra anförtros åt livsmedelskommissionen. Riksdagen vill i detta sammanhang, i anslutning till vad i statsrådsprotokollet anförts, understryka vikten av, att ifrågavarande propaganda icke inriktas så, att den stimulerar till en större nedslaktning än vad som eljest skulle äga

rum. På sätt föredraganden särskilt framhållit synes vid livdjursförmedlingen och även i övrigt slakteriföreningarnas medverkan i största möjliga utsträckning böra anlitas.

Vad angår det av styrelserna framställda förslaget om visst statsbidrag för utslagning av tuberkulösa nötkreatur, är riksdagen ense med föredraganden om lämpligheten av att i samband med den pågående betydande nedslaktningen av nötkreaturbesättningarna en dylik bidragsverksamhet äger rum. Riksdagen anser, att bidragen huvudsakligen böra utgå till mindre jordbrukare och att verksamheten bör ledas av hushållningssällskapen. Emot de av styrelserna angivna och av föredraganden tillstyrkta villkoren för erhållande av statsbidrag har riksdagen icke funnit något att erinra. Riksdagen vill emellertid understryka vikten av att rengöringen av ladugårdar, vari tuberkulösa djur funnits, verkställas på sådant sätt, att största möjliga trygghet vinnes för att nyanskaffade friska djur icke bliva smittade.

Såsom av propositionen framgår har Kungl. Maj:t — i avvaktan på riksdagens ställning till ifrågavarande bidragsverksamhet i dess helhet — tills vidare lämnat frågan öppen om bidrag skall utgå enligt styrelsernas förslag för nedslaktade djur eller på sätt en reservant inom lantbruksstyrelsen förordat endast för nyanskaffade djur. Genom ett beträdande av den förstnämnda linjen uppnås utan tvivel på ett mera effektivt sätt än enligt reservantens förslag det önskvärda målet att i samband med den nedslaktning, som nu måste vidtagas, åstadkomma utslagning av tuberkulösa nötkreaturbesättningar. Vidare är styrelsernas förslag ägnat att på ett mera omedelbart sätt än reservantens bringa de jordbrukare, som komma att bli bidragsberättigade, hjälp i den situation, som på grund av rådande foderbrist inträffat. Å andra sidan tala otvivelaktigt även skäl — framför allt önskvärdenheten av att viss nyanskaffning av djur äger rum i de utslagnas ställe — för anordnande av en bidragsverksamhet enligt de av reservanten angivna riktlinjerna. Vid sitt bedömande av förevarande spörsmål har riksdagen för sin del ansett sig böra ifrågasätta huruvida icke en lösning av frågan skulle vinnas genom en kombination av båda de angivna ståndpunkterna på så sätt, att vederbörande djurägare vid ansökan om bidrag anmäler det antal djur, som kommer att nedslaktas, och samtidigt förbinder sig att inköpa visst antal friska djur i de utslagnas ställe samt att bidraget, som beräknas efter antalet av de nedslaktade djuren såsom styrelserna föreslagit, utbetalas först då inköpet av nyuppsättningen sker. Riksdagen förutsätter att Kungl. Maj:t till närmare omprövning upptager den av riksdagen sålunda antydda utvägen för bidragsverksamhetens anordnande.

I detta sammanhang vill riksdagen fästa uppmärksamhet på det förhållandet, att i en nötkreaturbesättning kunna finnas djur, som icke reagerat för tuberkulin, men vilka likväl kunna vara behäftade med tuberkulos. I sådana fall borde givetvis, efter bedömande av vederbörande veterinär, även dessa djur utslås och bidrag i förekommande fall utgå för deras nedslaktande. Riksdagen har allenast velat påpeka detta förhållande för den åtgärd Kungl. Maj:t, efter närmare prövning av frågan, kan finna påkallad.

Vidkommande bidragsbeloppens storlek anser riksdagen, att bidrag icke må utgå till en och samma djurägare med mer än 500 kronor och för varje djur med högre belopp än 100 kronor.

De för ifrågavarande understödsverksamhet erforderliga medlen torde i enlighet med vad i propositionen föreslagits få utgå av förslagsanslaget till förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit anledning till erinran eller uttalande i anledning av vad i propositionen föreslagits, får, under återopande av vad riksdagen i det föregående anfört, anmäla, att riksdagen medgivit Kungl. Maj:t att för det i förevarande proposition angivna ändamål och i huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagen här ovan förordade riktlinjer under budgetåret 1940/41 disponera erforderliga belopp från förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur.

Stockholm den 9 oktober 1940.

Med undersåtlig vördnad.